



Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Martina Dostálová

Název práce: Proces separace v rámci mezigeneračního soužití

Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Slaninová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Leona Stašová, Ph.D.

Téma práce: Autorka si vybrala jako téma své práce problematiku mezigeneračního soužití a soustředila se v jejím rámci na oblast vztahů mezi matkou a dcerou, proces separace a na výchovu k samostatnosti. Cílem práce je dle autorky „*popsat a analyzovat rodinu, mezigenerační soužití, proces separace a ve výzkumném šetření zjistit reflexi procesu osamostatňování u žen – matek žijících v jednom domě s rodinnými členy předchozí generace*“ (str. 8).

Zaměření práce a její struktura:

Práce má teoreticko-empirický charakter. V teoretické části věnuje nejprve autorka samostatnou kapitolu vymezení teoretického zázemí a východisek práce. Na ni navazuje rozsáhlejší kapitola k problematice rodiny jako místa mezigeneračního setkávání, v níž se autorka soustředí na pohled na rodinu, její funkce, vícegenerační soužití, výchovu v rodině v rámci triády generací a role jednotlivých generací v rodině. Samostatnou kapitolu (číslo 4) věnuje pak též procesu separace. Uvádění informací v teoretické části je poněkud schematické, vhodné by bylo zamyslet se nad silnějším propojením textu s ústředním cílem celé práce i na propojení jednotlivých uváděných informací. Postrádat by zde mohl čtenář rovinu výchovy k osamostatnění, která je avizována v cíli práce. Naopak téma konfliktu generací je uváděno v textu dvakrát a vzbuzuje otázku, zda nejsou mezigenerační konflikty v rodině spojeny spíše s jinými aspekty než jen obecným pohledem „staří nebo mladí jsou špatní“, jak je uvedeno na str. 18? Na téže straně není jasná návaznost věty „*Mohou mít tedy lepší vztahy se svými prarodiči víc, než kdyby žili v jiném místě, nebo v jiném městě*“. Otázkou by také mohlo být, zda vymezení generace (kapitola 3.3.1) by nebylo vhodnější v textu ještě dříve. V současném zařazení je jakýmsi krokem zpět, do té doby již pojem *generace* či *vícegenerační soužití* je vícekrát používán. Modely výchovy (str. 23 – 24) by bylo vhodné v obou případech rozebrat stejným způsobem.

Empirické šetření: Pátá kapitola textu je věnována empirickému šetření. Autorka se zde odkazuje na cíl celé práce, vymezení cíle výzkumu se odehrává prostřednictvím vymezení výzkumného problému (*proces separace žen v rámci mezigeneračního soužití*), i když se autorka na cíl výzkumu odvolává. Kde by bylo možné jej nalézt? Bližší představu nabízí až vymezení hlavní výzkumné otázky „*Jak reflektují dospělé dcery provázení procesem separace jejich matkami*“ a její rozvinutí do čtyř dílčích otázek. Autorka vhodně zvolila kvalitativní přístup k hledání odpovědi na vymezené otázky. Informantkami šetření byly čtyři ženy, které žijí ve vícegeneračním soužití se svými rodiči, zároveň již mají své rodiny a jsou samy v roli matek. Pro dotazování byly využity polostrukturované rozhovory. Na základě zpracování přepisů



rozhovorů metodou otevřeného kódování autorka vytvořila celkem 10 kategorií, které představuje postupně v návaznosti na položené otázky v rámci podkapitoly 5.3. Uvedený přístup je logický a přehledný, čtenář má možnost sledovat rovinu vztahů mezi matkou a dcerou v různých souvislostech. Jak by autorka na základě výsledků charakterizovala proces výchovy k samostatnosti ve studovaných rodinách?

Využitelnost pro praxi je možná.

Rozsah práce odpovídá plně požadavkům na bakalářskou práci.

Práce s odbornými zdroji:

Citované prameny jsou aktuální, odpovídají potřebám práce i řešeného tématu. Autorka se evidentně snaží o důsledné odkazování na zdroje, v některých částech textu však není zcela zřejmé, co je vlastním textem autorky a co převzatou částí.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce:

Práce je psána srozumitelným jazykem, má logickou strukturu a po stránce formální je zpracována v zásadě pečlivě. Kapitola s číslem 2 by měla být zřejmě číslována spíše jako kapitola 1, protože v textu není první kapitola uvedena. Vyjádření „na bodu mrazu“ (str. 21) nebo „tím pádem“ (str. 28) by mělo být spíše v uvozovkách, a nebo ještě lépe vyjádřeno jinak. Do odborného textu se tato vyjádření příliš nehodí. Nečíslované podkapitoly rovněž nejsou příliš vhodné, zvláště, je-li obsahem podkapitoly pouze jeden odstavec. Zároveň pak může působit matoucím dojmem, pokud se pod nadpisem *Model devíti polí* píše v druhém odstavci již o jiném tématu.

Celkové zhodnocení diplomové práce:

Autorka zpracovala zajímavé téma, prokázala v něm schopnost pracovat s odbornými zdroji a literaturou. Podarilo se jí též připravit, realizovat a vyhodnotit vlastní výzkumné šetření a poznatky z něj vtělit do svého textu. Práce má některé nedostatky, které byly popsány výše, z celkového pohledu však má určitě předpoklady pro úspěšnou obhajobu. Náměty k obhajobě jsou shrnuty níže.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

- Vysvětlíte, prosím, Vaše vyjádření na str. 16, kde zmiňujete relaxační funkci rodiny a kde uvádíte, že „u některých rodin, kde není čas na plánování těchto aktivit, přebírá zodpovědnost nějaká zájmová organizace.“
- Co je myšleno „generační metodou“ na straně 20 a vyjádřením „Generační metoda u nás nemá tolik zkušeností, používá se ve společenských vědách bez nějakého úplného objasnění pojmu jako takového?
- Proč zmiňujete pouze generaci X a ne další možná označení generací, která se používají?
- Na základě čeho usuzujete, že žen, které přenechávají péči o dítě jiné osobě a věnují se budování kariéry je stále výrazně méně? (str. 27)
- Jste skutečně přesvědčena o tom, že „Prarodiči se rodiče stávají stále více v mladším věku, což znamená, že i jejich děti jsou rodiči v brzkém věku.“, jak uvádíte na str. 28? Aktuální demografické údaje uvádějí zcela opačný trend.